

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl samosoudcem
Mgr. Ondřejem Bartošem ve věci

žalobkyně: **nezl. X**, nar. X
bytem X
zastoupen zákonnou zástupkyní – matkou X, nar. X, bytem X

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
se sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 2. 2023, č. j. MPSV-2023/36326-919, ve
věci příspěvku na péči,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 15. 2. 2023, č. j. MPSV-2023/36326-919, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Rozhodnutím, specifikovaným v záhlaví rozsudku, žalovaný rozhodl o odvolání žalobce proti rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Pardubicích ze dne 19. 5. 2022, č. j. 16631/2022/PAA, kterým jako správní orgán prvního stupně rozhodl o

odněti příspěvku na péči z moci úřední ode dne 1. 6. 2022. Žalovaný jako odvolací správní orgán odvolání žalobce zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil.

II. Žalobní argumentace

- Žalobce se domáhal zrušení napadeného rozhodnutí. Tvrdil nesprávnost závěru správních orgánů o neuznání nezvládání základních životních potřeb (dále jen „ZŽP“) orientace, komunikace a osobních aktivit. Zvládání těchto ZŽP bylo hodnoceno pouze za situace, kdy mu plně fungují kompenzační pomůcky – X a X. Ty však často plně nefungují a žalobce je pak X. Na kompenzační pomůcky má negativní vliv vlhkost; vysušení přístrojů pak trvá kolem 12 hodin, po tuto dobu je žalobce bez kompenzačních pomůcek. Pokud má žalobce kompenzační pomůcky nasazené a správně nastaveny, orientuje se poměrně dobře jen v X prostředí; naopak v prostředí X se schopnost X zhoršuje. Žalobce vyžaduje doprovod rodinných příslušníků i na mimoškolní sportovní či kulturní aktivity. Posudek, který byl podkladem pro vydání napadeného rozhodnutí, hodnotí zvládání ZŽP jen v situaci, kdy fungují kompenzační pomůcky nebo jsou používány v ideálním, X prostředí. Žalobce má stále problémy s komunikací – podstupuje X léčbu od 4 let. Velmi špatně X, cizí lidé X. Přestanou-li fungovat kompenzační pomůcky, žalobce není schopen X.

III. Vyjádření žalované

- Žalovaná navrhovala zamítnutí žaloby; ve svém vyjádření rekapitulovala dosavadní průběh řízení a zopakovala posudkové závěry, které převzala do odůvodnění napadeného rozhodnutí. Závěry posudku jsou podrobněji rekapitulovány dále.

IV. Jednání soudu

- Krajský soud věc na žádost žalobce projednal. Přestože předvolání k jednání bylo zákonné zástupkyni žalobce doručeno 27. 6. 2023, zákonná zástupkyně žalobce k dotazu soudu výslovně souhlasila s projednáním věci dne 28. 6. 2023, přestože nebyla zachována lhůta k přípravě podle § 49 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný se z jednání písemně omluvil.
- Žalobce prostřednictvím své matky jako zákonné zástupkyně setrval na podané žalobě i na žalobní argumentaci, kterou matka žalobce dále rozvinula a k dotazu soudu upřesnila některé důležité skutečnosti. Na dotaz soudu upřesnila, že žalobce X vlevo používá X. K jeho funkci je nutná manipulace s jeho vnější částí, ve které je baterie, která se dává do nabíječky. Baterie se nabíjí 10 – 12 hodin, nevydrží celý den (od rána asi do poloviny vyučovací doby), proto jsou třeba náhradní baterie. Žalobce zvládá sám nasadit si X. Žalobce ale vždy schopen sám baterii vyměnit, je nutná přesná manipulace při zasouvání, proto doma pomáhá matka, ve škole asistenti a pedagogové. Žalobci se málokdy povede baterii samostatně vyměnit. Přístroje je často třeba vysoušet ve speciálním zařízení, což trvá několik hodin. Po dobu vysoušení je žalobce bez kompenzačních pomůcek a je zcela X. Žalobce doma komunikuje X. Proto často nevěnuje pozornost vybité baterii v X. Rodina s žalobcem X nekomunikuje na doporučení odborníků (kvůli zlepšení X). Žalobce obtížně komunikuje s cizími lidmi (pokladní na nádraží), potřebuje X, což není vždy možné. Když mu např. ujede vlak, není schopen si zjistit další spoj, musí psát matce, aby mu zjistila další spoj. Pokud jde o volnočasové aktivity, na karate již žalobce nechodí. Žalobce plave, matka s ním chodí na tréninky, kde mu X. Žalobce má tzv. X, což je přístroj, do něhož se zasazuje vnější část X. To je ale určeno jen k rekreačnímu koupání a

plavání. Při závodním plavání X spíše překáží, navíc žalobce X. X z podstaty své funkce vždy přijímá X. Problematická je i žalobcova komunikace se X vrstevníky (X). Doma – na ulici – se žalobce dětí straní, protože děti mu nerozumí, má X. Navíc při společných hrách, sportu děti X směrem k žalobci a on tak nemůže X. Komunikaci s dětmi tak často zprostředkovává a usnadňuje matka nebo – častěji – starší sestra žalobce. X je stále v procesu nastavování, tento proces trvá již několik let a několik let ještě potrvá.

6. Krajský soud konstatoval podstatný obsah písemného vyjádření žalovaného k žalobě a podstatný obsah správního spisu. Strany provedení dalších důkazů nenavrhovaly a dokazování nebylo prováděno.
7. Závěrem žalobce setrval na návrhu na zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení žalovanému. Soud konstatoval písemný návrh žalovaného na zamítnutí žaloby.

IV. Posouzení věci krajským soudem

8. Ke splnění podmínek řízení krajský soud konstatuje, že oprávnění matky jako zákonné zástupkyně jednat za žalobce dostatečně vyplývá ze správních spisů. Dále krajský soud s ohledem na vyjádření zákonné zástupkyně žalobce vyšel ze skutečnosti, že otec žalobce s podáním správní žaloby souhlasí, a dále ze skutečnosti, že řízení na základě žaloby vedené nemůže podstatnou měrou negativně zasáhnout do právní sféry nezletilého žalobce (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2021, č. j. 10 As 123/2021-41). Nevyžadoval proto k podání žaloby nezletilým (a tedy nikoli plně svéprávným) žalobcem schválení opatrovnickým soudem.
9. Krajský soud přezkoumal napadený výrok rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), ve svém rozhodnutí soud vyšel ze skutkového a právního stavu, jaký tu byl v době rozhodování správního orgánu. (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
10. Žaloba je důvodná.
11. Z předložených spisů zjistil krajský soud následující skutečnosti:
 - Na základě oznámení ze dne 10. 12. 2021 zahájil správní orgán prvního stupně podle § 7 a § 23 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (dále jen „zákon o sociálních službách“) z moci úřední správní řízení ve věci opětovného posouzení nároku a výše dávky příspěvku na péči, neboť skončila platnost posouzení stupně závislosti žalobce na péči jiné fyzické osoby.
 - Dne 17. 1. 2022 proběhlo sociální šetření v domácím prostředí se závěrem, že žalobce potřebuje pomoc při orientaci, komunikaci, péči o zdraví a osobních aktivitách.
 - Na základě žádosti správního orgánu prvního stupně vydala Okresní správa sociálního zabezpečení Pardubice dne 6. 4. 2022 posudek o zdravotním stavu žalobce; z jeho závěru vyplývá, že u žalobce se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, který omezuje funkční schopnosti pro zvládání ZŽP, jehož rozhodující příčinou je X kompenzovaná X vlevo od 09/2018, vpravo X. Dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost samostatně zvládat ZŽP hodnotil posudek s ohledem na X, přiměřenou komunikaci (oproti minulému posouzení) a kompenzaci X tak, že žalobce nezvládá samostatně pouze ZŽP péče o zdraví.

- Úřad práce ČR – krajská pobočka v Pardubicích rozhodnutím ze dne 17. 5. 2022, č. j. 16631/2022/PAA, odejmul ode dne 1. 6. 2022 příspěvek na péči, vyšel při tom ze závěrů prve citovaného posudku, který považoval za úplný, objektivní a přesvědčivý.
 - Rozhodnutí napadl žalobce odvoláním, kde namítal nesprávnost závěru o neuznání ZŽP orientace, komunikace (vyjádřeno výslovně nadpisy), z obsahu odvolání ale vyplývá také argumentace týkající se nezvládání ZŽP osobní aktivity (srov. „*na mimoškolní sportovní či kulturní aktivity musí mít stále doprovod někoho z rodiny*“).
 - Ze zprávy školského poradenského zařízení – X, která byla přílohou odvolání, vyplývá, že žalobce nebyl psychologicky vyšetřen, byl vyšetřen speciálně-pedagogicky a pedagogicky. Ze závěru vyplývá, že žalobce v komunikaci X, je ji schopen X, avšak i po X je žalobcovo X omezeno a bez X by se efektivní komunikace s žalobcem neobešla. Jazykové a komunikační kompetence jsou X, objevují se X ve všech jazykových rovinách. Obtížně X.
 - Ze závěrů posudku PK MPSV ze dne 24. 8. 2022 vyplývá mimo jiné neuznání nezvládání ZŽP orientace, komunikace a osobních aktivit. Tyto závěry zůstaly nezměněny i po doplnění posudku ze dne 19. 10. 2022 a 25. 1. 2023; tato doplnění posudku byla vyžádána žalovaným v reakci na další podklady předložené žalobcem.
 - Žalovaný napadeným rozhodnutím odvolání žalobce zamítl a rozhodnutí správního orgánu potvrdil.
12. Napadené rozhodnutí žalovaného i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně soud v rámci přezkumu posuzoval jako jeden celek (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 8. 2017, č. j. 6 As 22/2017 – 37; ze dne 22. 7. 2016, č. j. 5 As 254/2015 – 27; ze dne 8. 6. 2017, č. j. 9 As 101/2016 – 62).
 13. Podle § 7 odst. 1 zákona o sociálních službách „[p]říspěvek na péči (dále jen „příspěvek“) se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Tímto příspěvkem se stát podílí na zajištění sociálních služeb nebo jiných forem pomoci podle tohoto zákona při zvládání základních životních potřeb osob. Náklady na příspěvek se hradí ze státního rozpočtu.“
 14. Podle § 7 odst. 2 zákona o sociálních službách „[n]árok na příspěvek má osoba uvedená v § 4 odst. 1, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle § 8 [...]“
 15. Podle § 8 odst. 1 zákona o sociálních službách „[o]soba do 18 let věku se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve
 - a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři základní životní potřeby,
 - b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat čtyři nebo pět základních životních potřeb,
 - c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat šest nebo sedm základních životních potřeb,
 - d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat osm nebo devět základních životních potřeb,
 a vyžaduje každodenní mimořádnou péči jiné fyzické osoby.

16. Podle § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách „[p]ři posuzování stupně závislosti se hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: a) mobilita, b) orientace, c) komunikace, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost.“
17. Podle § 9 odst. 3 zákona o sociálních službách platí, že schopnost zvládat základní životní potřebu péče o domácnost se nehodnotí u osob do 18 let věku. Podle § 9 odst. 4 zákona o sociálních službách „[p]ři hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřiblíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.“
18. Podle § 9 odst. 5 zákona o sociálních službách „[p]ro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využitím zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnost, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku.“
19. Podle § 10 zákona o sociálních službách „[u] osoby do 18 let věku se při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby podle § 9 odst. 1 a při hodnocení potřeby mimořádné péče porovnává rozsah, intenzita a náročnost péče, kterou je třeba věnovat posuzované osobě se zdravotním postižením, s péčí, kterou je třeba věnovat zdravé fyzické osobě téhož věku. Při stanovení stupně závislosti u osoby do 18 let věku se nepřiblíží k potřebě péče, která vyplývá z věku osoby a tomu odpovídajícímu stupni biopsychosociálního vývoje. Mimořádnou péčí se rozumí péče, která svým rozsahem, intenzitou nebo náročností podstatně přesahuje péči poskytovanou osobě téhož věku.“
20. Žalobce zpochybňoval správnost posouzení stupně závislosti na péči jiné fyzické osoby, plynoucí ze závěrů o schopnosti žalobce samostatně zvládat relevantní ZŽP. Krajský soud shledal, že tato základní žalobní námitka je důvodná.
21. Je třeba připomenout, že hodnocení funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládání ZŽP je otázkou odbornou, medicínskou, spadající do odbornosti posudkového lékařství. Pro účely řízení o příspěvku na péči je řešení těchto otázek v působnosti lékařské posudkové služby a jejích posudkových komisí. Současně ale platí, že posudek posudkové komise, který je výstupem její činnosti, je z pohledu správního řízení důkazem, který podléhá hodnocení správními orgány, resp. správními soudy při soudním přezkumu, a to v souladu se všemi zásadami, ovládajícími hodnocení důkazů ve správním, resp. soudním řízení. Posudky o zdravotním stavu jsou tedy jen jedním z důkazů, o které se rozhodování správních orgánů ve věci příspěvku na péči opírá, mají však mezi důkazy zvláštní postavení právě proto, že otázky v nich řešené nemohou být podrobeny věcnému hodnocení ze strany rozhodujícího orgánu. To může vést k postupu, kdy rozhodující orgán bez dalšího převezme posudkové závěry a vystaví na nich své rozhodnutí. Takový postup je však nesprávný, neboť posudky o zdravotním stavu je třeba – právě proto, že se jedná o důkazy do jisté míry privilegované – podrobit o to přísnějšímu hodnocení z hlediska jejich objektivity, přezkoumatelnosti, srozumitelnosti celistvosti, vnitřní konzistentosti a přesvědčivosti (srov. např. rozsudky Nejvyššího

správního soudu č. j. 4 Ads 13/2003-54, 3 Ads 72/2008-50, 6 Ads 69/2012-16). Posudek o zdravotním stavu je určen pro pracovníky správních orgánů a správní soudce a má odborné informace srozumitelně, a pokud možno komplexně, vysvětlit „inteligentnímu laikovi“ tak, aby tento na jejich základě mohl o věci posuzovaného správně rozhodnout (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Ads 17/2017-15).

22. Současně platí, že při posuzování míry závislosti posuzované osoby na péči jiné fyzické osoby nemohou být brána v úvahu pouze hlediska medicínská. Byť jsou posudky o zdravotním stavu zpravidla rozhodujícím důkazem, výsledná správní, popřípadě soudní úvaha je průsečíkem hodnocení otázek medicínských (zjištění o dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu, posudkově-lékařské zhodnocení jeho funkčních dopadů), jiných nelékařských odborností (poznatky psychologické, speciálně-pedagogické, logopedické, surdopedické ad.), sociálních (poznatky o reálném fungování posuzované osoby v přirozeném prostředí, získávané především, nikoli však výlučně, sociálním šetřením), subjektivních (vyjádření posuzované osoby a pečujících osob, poznatky o jejich subjektivním vnímání vlastní schopnosti zvládat ZŽP).
23. Protože krajský soud přezkoumával napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů, zabýval se pouze otázkami souvisejícími s žalobcem tvrzeným nezvládáním ZŽP orientace, komunikace a osobních aktivit. Ostatními ZŽP se krajský soud nezabýval. Dospěl přitom k následujícím závěrům.

ZŽP Orientace

24. Závěry posudku PK MPSV ze dne 24. 8. 2022, ani po jeho doplnění ze dne 19. 10. 2022 a 25. 1. 2023 v otázce (ne)zvládání ZŽP orientace nepovažuje krajský soud za přesvědčivé. Z posudku vyplývá, že žalobce byl shledán jako X, disponující přiměřenými X, které mu umožňují orientovat se v přirozeném sociálním prostředí a v obvyklých situacích a přiměřeně v nich reagovat. Nebyla dokumentována závažná X, která by bránila X. Nebyla prokázána X (sic!).
25. Krajský soud dospěl k závěru, že posudek v otázce zvládání ZŽP orientace nezohledňuje některé zásadní posudkově významné okolnosti. Není pochyb o tom, že žalobce trpí vrozenou X (X – X – srov. lékařské zprávy MUDr. X z 13. 10. 2022 a 23. 11. 2022). Závěr o tom, že žalobce X, což je podmínkou zvládání ZŽP orientace (písm. a) bod 1. Přílohy č. 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí ustanovení zákona o sociálních službách), je opřen o to, že X žalobce je dostatečně kompenzována facilitátory (vlevo X, vpravo X). Posudek se však již nezabývá tím, že žalobce jednak nezvládá výlučně samostatně manipulaci s kompenzačními pomůckami (nezvládá samostatně výměnu baterií ve vnější části X – tuto doma vyměňuje matka, ve škole učitelé či pedagogičtí asistenti), a nebere v úvahu ani skutečnost, že kompenzační pomůcky je třeba často (v důsledku navlhnutí potem, deštěm, vzdušnou vlhkostí) vysoušet ve speciálním vysoušecím zařízení, přičemž tento proces trvá 10 – 12 hodin, a po tuto dobu není X žalobce nijak kompenzována.
26. Žalovaný pochybil, pokud tyto skutečnosti důkazně nezhodnotil. Pokud podkladový posudek z medicínského hlediska vyhodnotil, že X žalobce za předpokladu, že je kompenzována facilitátory, mu nebrání ve zvládání ZŽP orientace, pak skutečnost, že žalobce není schopen samostatné obsluhy těchto kompenzačních pomůcek, jakož i skutečnost, že nutná údržba kompenzačních pomůcek zahrnuje jejich mnohahodinové sušení, kdy jich žalobce nemůže užívat (a tedy jeho X je vyloučeno), musí nutně vést

k závěru, že žalobce ZŽP orientace nezvládá v přijatelném standardu. Zde se přitom nejedná o závěr, k němuž by bylo třeba odborného, medicínského posouzení, ale jedná se o věc prostého hodnocení důkazů v jejich vzájemné souvislosti.

27. Relevantní je i skutečnost, plynoucí z provedeného sociálního šetření, že i při použití X je pro to, aby žalobce X, X. Tyto podmínky mohou být splněny např. doma, ve škole, mezi kamarády, kde všude o žalobcově X vědí a osoby zde vědí nebo jsou alespoň základně poučeny o tom, jak mají s žalobcem komunikovat. Naopak tyto podmínky z povahy věci nebudou splněny v prostředí, kde se žalobce pohybuje mezi cizími lidmi, kteří nevědí nic o jeho disabilitě a nejsou poučeny o tom, že je nutno s ním speciálně komunikovat, např. na nádraží, při přepravě prostředky hromadné dopravy, v obchodě – přitom i tato místa je nutno považovat za žalobcovo přirozené sociální prostředí, v němž je nutno funkční dopady jeho dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu hodnotit. Závěr o schopnosti žalobce X se tedy jeví jako nepřesvědčivý a pochybný.

ZŽP Komunikace

28. Závěry posudku PK MPSV ze dne 24. 8. 2022, ani po jeho doplnění ze dne 19. 10. 2022 a 25. 1. 2023 v otázce (ne)zvládání ZŽP komunikace nepovažuje krajský soud za přesvědčivé a úplné. Z posudku vyplývá, že žalobce byl shledán jako schopen X, schopen X, schopen X, schopen X. Nebyla dokumentována X (sic!).
29. Krajský soud dospěl k závěru, že posudek v otázce zvládání ZŽP komunikace nezohledňuje některé zásadní posudkově významné okolnosti. Není pochyb o tom, že žalobce trpí vrozenou X. Závěr o tom, že je schopen se X, což je podmínkou zvládání ZŽP komunikace (písm. b) bod 1. Přílohy č. 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí ustanovení zákona o sociálních službách), je znovu opřen o to, že X žalobce je dostatečně kompenzována facilitátory – k tomu však platí, co je uvedeno výše o ZŽP orientace.
30. Závěr o schopnosti X byl zjevně převzat ze závěrů zprávy školského poradenského zařízení X (X), která byla přílohou odvolání. Posudek však tuto zprávu hodnotil selektivně, nezohlednil skutečnosti zde uvedené, které by mohly být v rozporu se závěrem o tom, že žalobce je schopen X a X, zejména skutečnost, že i po X je žalobcovo X a X omezeno a bez X – X – by se efektivní komunikace s žalobcem neobešla, X jsou pod očekávanou úrovní vzhledem k věku, objevují se X, obtížně X. Tyto právě uvedené okolnosti se jeví být posudkově významné a svědčí pro závěr – který zde ovšem musí být podroben medicínskému posudkově-lékařskému zhodnocení –, že žalobce není schopen X.
31. Tento závěr je podporován i dalšími posudkově významnými poznatky ze sociálního šetření, z nichž vyplývá, že žalobce X s potížemi, raději používá X (při šetření X). Obtížná a výrazně omezená je i X. Tyto okolnosti svědčí i pro závěr, že žalobce není schopen v přijatelném standardu používat X, což je další aktivita, jejíž zvládání je vyžadováno pro celkové zvládání ZŽP komunikace. Podkladový posudek se však s těmito okolnostmi vůbec nevypořádal a nesplňuje tak kritéria úplnosti a přesvědčivosti.

ZŽP Osobní aktivity

32. Závěry posudku PK MPSV ze dne 24. 8. 2022, ani po jeho doplnění ze dne 19. 10. 2022 a 25. 1. 2023 v otázce (ne)zvládání ZŽP osobních aktivit nepovažuje krajský soud za přesvědčivé a úplné. Z posudku vyplývá, že žalobce byl shledán jako schopen X.

Posudková komise dospěla dále k závěru, že stav X u žalobce je dostatečný, přiměřený věku (sic!).

33. Posudková komise však zcela pominula skutečnost, která vyplynula z výsledků sociálního šetření, že žalobce tři dny v týdnu navštěvuje mimoškolní volnočasové aktivity (plavání a karate – druhé ze jmenovaných v současnosti již nikoli, dle vyjádření matky u jednání), kam jej ovšem vozí a doprovází matka, která zároveň musí být vždy osobně přítomna, aby žalobci X. Je tak evidentní, že na pomoci matky je žalobce v oblasti osobních aktivit v podstatné míře závislý. Jak vyplynulo z vyjádření matky u jednání soudu, žalobce musel přestat s karate, neboť při úderech do X hrozily komplikace s X. Je tedy zjevné, že žalobce je co do vykonávání volnočasových aktivit v důsledku svého dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu významně limitován (ať již tím, že některé aktivity vykonávat nemůže, a ty, které může, jen s asistencí matky), totéž platí pro navazování kontaktů a vztahů s jinými osobami při osobních aktivitách. Obtížnost X, v důsledku které se žalobce ostatních dětí straní – vzhledem k těmto okolnostem nelze pokládat ZŽP osobní aktivity za zvládanou v přijatelném standardu. Tyto skutečnosti posudková komise nezohlednila a neučinil tak ani žalovaný při vydání napadeného rozhodnutí.

Obecné závěry

34. Explicitně vyjádřený závěr provedeného sociálního šetření, že žalobce potřebuje pomoc při zvládání ZŽP orientace, komunikace, péče o zdraví a osobních aktivit, zůstal podkladovým posudkem i napadeným rozhodnutím nevypořádan a nebyly zohledněny ani poznatky svědčící pro nezvládání některých aktivit, které jsou pro schopnost zvládat určitou ZŽP vymezeny v Příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. Jak plyne ze závěrů rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 3 Ads 50/2013-32, pro hodnocení schopnosti osoby zvládat ZŽP za účelem zjištění stupně závislosti osoby je v rámci posudkových kritérií stanovených v § 1 až § 2c cit. vyhlášky rozhodné nesplnění byť jen jedné z aktivit, které jsou pro schopnost zvládat určitou ZŽP vymezeny, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Pokud z podkladů lékařského posudku vyplývá, že posuzovaný některou z aktivit nutných pro celkové zvládnutí určité životní potřeby sám a bez pomoci jiné osoby nezvládá, a orgány lékařské posudkové služby přesto takovou ZŽP považují za zvládanou, je jejich povinností tento závěr dostatečně a přesvědčivě odůvodnit. To se v dané věci nestalo a ani posudková komise, ani žalovaný nevypořádaly rozhodující a relevantní námitky žalobce, přestože byli povinni tak učinit (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Ads 495/2019-71).
35. Je vhodné dále připomenout, že ze zákona o sociálních službách ani z prováděcí vyhlášky č. 505/2006 Sb. nelze dovodit žádné omezení v tom smyslu, že by zohlednění též okolnosti ve vztahu k jedné z posuzovaných ZŽP bránilo současnému zohlednění pro účely potřeb dalších (srov. rozsudek Krajského soudu v Brně č. j. 34 A 5/2017-45). Proto X žalobce, která – jak se nyní jeví – není dostatečně kompenzována pro zvládání některých ZŽP v přijatelném standardu, může být zohledněna jak pro účely ZŽP komunikace, tak pro účely ZŽP orientace a osobních aktivit.

VI. Závěr a náklady řízení

36. Krajský soud z výše uvedených důvodů shledal, že žaloba je důvodná a napadené rozhodnutí je nezákonné, proto rozhodnutí žalovaného zrušil podle § 78 odst. 1 s. ř. s. a podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vyslovil, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení.

37. Podle § 78 odst. 5 s. ř. s. právním názorem, která vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku, je v dalším řízení správní orgán vázán. V dalším řízení s ohledem na shora uvedené žalovaný pečlivě a důkladně zhodnotí všechny posudkově významné skutečnosti, podle povahy věci a na základě vlastního uvážení je případně podrobí posudkově-lékařskému zhodnocení. Všechny podklady bude hodnotit jednotlivě i v jejich vzájemném souhrnu. Vyjde z právního názoru, že vyloučí-li posudková komise posudkově-lékařský vliv dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat určitou ZZP z důvodu, že tento dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav je kompenzován facilitátorem, avšak současně se prokáže, že posuzovaná osoba není schopna výlučně sama tento facilitátor obsluhovat a zajišťovat jeho provozuschopnost a údržbu, nýbrž obsluhu, provozuschopnost a údržbu zajišťuje s dopomocí pečující osoby, případně se prokáže, že charakter používání facilitátoru je takový, že po dobu nikoli nevýznamnou jej žalobce nemůže z technických důvodů užívat, je třeba mít danou ZZP za nezvládanou.
38. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce byl ve věci úspěšný, náležela by mu proto náhrada nákladů řízení; žádné náklady však neuplatnil a z obsahu spisu nevyplývá, že by žalobci nějaké náklady vznikly, a to ani na soudní poplatek, když věc je od soudních poplatků ze zákona osvobozena.

Poučení:

Rozsudek, který byl doručen účastníkům, je v právní moci.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Pardubice 28. června 2023

Mgr. Ondřej Bartoš v. r.
soudce

Shodu s prvopisem potvrzuje Mgr. L. M.